

ผลการวิจัย และอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ปริมาณแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากโรงเรียนต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๑ จึงอาจกล่าวได้ว่า ได้รับความร่วมมือด้วยดีจากกลุ่มประชากรผลของการวิจัยที่ควรนำมาอภิปราย มีดังตัวข้อต่อไปนี้คือ.-

เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ในจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ปรากฏว่ามีครูหญิงมากกว่าครูชาย คิดเป็นอัตราส่วน ๓๗ : ๓๐ ทั้งนี้ เนื่องจากครูในระดัับประถมศึกษาตอนปลายที่นำมาใช้ในการวิจัยส่วนใหญ่เป็นหญิง รวมทั้งครูใหญ่และครูน้อยด้วย ในบรรดาครูอาจารย์เหล่านี้ มีวุฒิต่าง ๆ กัน ครูใหญ่ส่วนมากในวุฒิในระดับเทียบเท่า ป. กศ. สูง และปริญญาตรี (๘๐%) ที่มีวุฒิถึงขั้นปริญญาโทยังมีน้อยมาก (๑๔.๓ %) จากการที่ผู้เขียนได้ไปพบด้วยตนเอง ได้เห็นว่า ครูใหญ่มักเป็นผู้มีอาวุโสที่มีอายุราชการและประสบการณ์ในการทำงานมานานปี มีเป็นส่วนน้อยที่ครูมีวุฒิสสูง แต่มีผู้น้อยจะทำหน้าที่ครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่ ทำให้ได้คิดว่า ควรมีการพิจารณาถึงในด้านความรู้ทางวิชาการของผู้ทำหน้าที่ครูใหญ่ด้วย

เกี่ยวกับครูภาษาอังกฤษนั้น ได้พบว่า ส่วนใหญ่มีวุฒิในระดับเทียบเท่า ป. กศ. สูง (๓๘.๑) และปริญญาตรี ใกล้เคียงกัน (๑๕) ทำให้เห็นได้ว่า ในการเลือกครูที่จะทำหน้าที่สอนภาษาอังกฤษด้วยนั้น มีการพิจารณาถึงคุณวุฒิด้วย ซึ่งอยู่ในขั้นที่พอสำหรับการสอนภาษาอังกฤษแก่ผู้เริ่มเรียนในชั้นต้นนี้ ซึ่งของอาศัยความเข้าใจ และความรู้ในด้านต่าง ๆ อยู่มากพอควร จึงจะสอนได้ผลดี

เมื่อพิจารณาถึงความรู้และประสบการณ์ทางโสภทศนศึกษาของทั้งครูใหญ่และครูน้อย ได้พบว่า ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้มาก่อน ทั้ง

โดยการเคยเรียนมาในวิชาครู (๖๕ %) เคยเข้ารับการอบรม (๓๑ %) และศึกษาจาก ตำรับตำราเอกสารต่าง ๆ (๕๘.๕) แต่เมื่อคำนึงถึงความจำเป็นในการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ เข้าช่วยการสอนในปัจจุบันแล้ว อาจกล่าวได้ว่า ครูมีความรู้เท่านี้ ยังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะผู้ที่เคยผ่านการอบรมในด้านนี้ ซึ่งจะมาช่วยปรับปรุงงานของโรงเรียนให้ดีขึ้นได้มีน้อยมาก และการได้ศึกษาจากตำรับตำราต่าง ๆ ก็ยังมีจำนวนต่ำมาก ซึ่ง เมื่อศึกษาจากแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการ และการบริหารบริการ งานสื่อทัศนศึกษาในโรงเรียนควบควยแล้ว ได้พบว่า เป็นเพราะสาเหตุ ๓ ประการคือ

๑. โรงเรียนไม่มีหนังสือตำรับตำราในด้านนี้โดยเฉพาะ
๒. ครูไม่รู้จักแหล่งที่จะหาความรู้เพิ่มเติมแหล่งอื่น ๆ (รวม ๗๘ %)
๓. ครูเห็นว่า เป็นการเพิ่มภาระในการสอนให้หนักขึ้นอีก (๑๓ %)

ปัญหาดังกล่าวจึงเป็นเรื่องที่ควรทำการแก้ไข ซึ่งจะได้อีกว่า
อีกครั้งหนึ่งในบทเสนอแนะ

เกี่ยวกับความถี่ในการใช้สื่อทัศนูปกรณ์

ในเรื่องนี้มีได้ประมาณจำนวนครั้ง แต่ให้ผู้ตอบตอบว่า ใช้น้อยครั้ง หรือปานกลาง หรือ ไม่ใช่เลย แล้วให้ค่าเฉลี่ยสำหรับ ๒ ประการแรก ได้พบว่า โรงเรียนของกรมสามัญศึกษา มีการใช้อุปกรณ์การสอนบ่อยครั้งกว่าโรงเรียนอื่น ๆ (ค่าเฉลี่ย ๑๑.๒) แต่โรงเรียนราษฎร์ มีอัตราการใช้เพียง ๗.๑ เท่านั้น ทั้งนี้ เป็นเพราะ

๑. โรงเรียนของกรมสามัญศึกษา มีอุปกรณ์การสอน และงบประมาณในการจัดซื้อมากกว่าโรงเรียนราษฎร์

๒. โรงเรียนของกรมสามัญศึกษา มีศึกษานิเทศก์คอยกระตุ้นความสนใจ และให้ความเอาใจใส่ในงานด้านนี้เสมอ แต่โรงเรียนราษฎร์ไม่มี

๓. ครูโรงเรียนราษฎร์ ต้องสอนมากชั่วโมง และไม่มีเวลาจัดเตรียมอุปกรณ์ หรือผลิตอุปกรณ์ใช้เอง.

เกี่ยวกับการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ประเภทต่าง ๆ

ได้พบว่า สื่อทัศนูปกรณ์ที่ครูนิยมใช้มากที่สุดในการสอนภาษาอังกฤษ คือ กระดานดำ (๕๕ %) เครื่องบันทึกเสียง (๓๔ %) ของจริง (๕๑ %) รูปภาพต่าง ๆ (๔๓ %) โทรทัศน์ (๓๕ %) การทำสมุคภาพ (๕๓.๖ %) อย่างไรก็ตาม อัตราเฉลี่ยของการใช้อุปกรณ์แต่ละประเภทดังกล่าว เห็นได้ว่า ยังต่ำมากในบางประเภท เช่น การใช้เครื่องบันทึกเสียง โทรทัศน์ และการทำสมุคภาพ ทั้งนี้ เป็นเพราะ (จากตารางที่ ๑๑, ๑๔ และ ๑๕)

๑. สื่อทัศนูปกรณ์ดังกล่าว มีราคาแพง โรงเรียนบางแห่งไม่มี เช่น โทรทัศน์ เครื่องบันทึกเสียง

๒. ครูไม่สนใจที่จะแนะนำให้เด็กทำ เช่น การทำสมุคภาพ

นอกจากนี้ ได้พบว่า โรงเรียนราษฎร์ มีอัตราการใช้อุปกรณ์การสอนต่ำกว่าโรงเรียนประเภทอื่น ๆ รองลงมาคือ โรงเรียนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นเพราะโรงเรียนมีสื่อทัศนูปกรณ์น้อย โดยเฉพาะในโรงเรียนที่สอนเฉพาะระดับประถมศึกษา ไม่มีแผนกมัธยมศึกษาด้วย จะขาดอุปกรณ์โดยเฉพาะประเภทเครื่องมือ เช่น เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องฉาย เครื่องบันทึกเสียง ซึ่งล้วนเป็นอุปกรณ์ที่มีคุณค่าในการสอนภาษาอังกฤษ จึงเป็นเรื่องที่ควรแก้ไข และช่วยเหลือ

นอกจากนี้ยังได้พบว่า ครูไม่ค่อยใช้อุปกรณ์บางประเภท เช่น กระดานนิเทศ (๒๕ %) กระดานผ้าดำ (๑๕ %) ทั้งนี้ เพราะครูไม่ผลิตใช้เอง และไม่คอยใช้อุปกรณ์บางอย่าง เช่น เครื่องขยายเสียง ไดออรามา ส่วนการใช้วิทยุ ซึ่งมีวิทยุโรงเรียนตามตารางเวลาในแต่ละเดือน มีการใช้เพียง ๒๕ % เท่านั้น และโรงเรียนเทศบาลใช้โทรทัศน์การศึกษามากที่สุด ๙๔ % ทั้งนี้ เนื่องจากเทศบาลนครกรุงเทพฯ ได้จัดรายการโทรทัศน์การศึกษาขึ้น และได้จัดหาเครื่องรับโทรทัศน์ให้แก่โรงเรียนในสังกัดของตนเป็นส่วนมาก

โรงเรียนในสังกัดที่มีการใช้อุปกรณ์หลายประเภท และมี
อุปกรณ์ประเภทเครื่องมือและเครื่องฉายมาก คือ โรงเรียนของกรมสามัญศึกษา และ
โรงเรียนสาธิต ซึ่งเป็นเพราะ (จากตารางที่ ๑๑ และ ๑๔)

๑. มีงบประมาณเพื่อการจัดหาและผลิตวัสดุอุปกรณ์ใช้มาก
กว่าโรงเรียนประเภทอื่น ทั้งนี้ เพราะจำนวนโรงเรียนในสังกัดมีน้อย สามารถทูล
บำรุงได้เต็มที่ ทำให้มีวัสดุอุปกรณ์พร้อม

๒. ครูอาจารย์ส่วนมาก มีวุฒิในระดับสูง และเป็นผู้มีความรู้
และประสบการณ์ทางโลหทัศนศึกษาและวิธีการสอนใหม่ ๆ สามารถนำมาใช้ได้ เมื่อมี
วัสดุอุปกรณ์อยู่ ก็พร้อมที่จะนำไปใช้ และผลิตได้เอง

จากการสำรวจค่าตอบแทนในแบบสอบถาม ใ้พบว่า โรงเรียน
ทั้ง ๒ ประเภทนี้ มีครูอาจารย์ที่มีวุฒิระดับปริญญาตรี และปริญญาโท ทั้งจากในประเทศ
และจากต่างประเทศมากที่สุด จึงกล่าวได้ว่า ประสบปัญหาในด้านงบประมาณ และ
กำลังคนน้อยกว่าโรงเรียนประเภทอื่น ๆ (จากตารางที่ ๖)

เกี่ยวกับการเลือก การเตรียม และการวัดผล ภายหลังจาก
การใช้วัสดุอุปกรณ์

ในการเลือกวัสดุอุปกรณ์ ใ้พบว่า ครูเลือกให้เหมาะสมกับ
เนื้อหาวิชาที่จะสอนมากที่สุด (๖๔ %) และนิยมเลือกอุปกรณ์ที่หาได้ง่ายราคาถูกมากกว่า
อุปกรณ์ที่มีราคาแพง ทั้งนี้ เพราะโรงเรียนต่าง ๆ ไม่ค่อยมีอุปกรณ์ราคาแพงเป็นส่วน
มากนั่นเอง และในการเตรียม ครูไม่ค่อยจะมีการเตรียมอุปกรณ์ประกอบด้วย และ
ไม่ค่อยมีการเตรียมนักเรียน แต่มีการช่วยให้นักเรียนสนใจอุปกรณ์ที่จะใช้เสียก่อน การ
จะใช้อุปกรณ์ใดใดชนิดนั้น การเตรียมตัวผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญมาก ในข้อนี้จึงควรจะได้
มีการปรับปรุงแก้ไข นอกจากนี้ ยังมีการตรวจหรือทดลองใช้อุปกรณ์นั้น ๆ ก่อนเพียง

๒๓ % แสดงว่า ครูไม่ค่อยมีเวลาพอ หรือมีแต่ไม่ตรวจดูอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาได้ในภายหลัง

หลังจากใช้อุปกรณ์แล้ว ครูมีการวัดผลในอัตราต่ำมาก (๒๕ %) และวัดผลการใช้โดยวิธีสอบถามความรูสึกของนักเรียนมากกว่าอย่างอื่น (๓๑ %) ในการปรับปรุงตัวครูผู้สอน จึงควรจะได้มีการวัดผลภายหลังการใช้อุปกรณ์ทุก ๆ ครั้ง เป็นคนว่า การใช้กิจกรรมต่อเนื่อง เพื่อทบทวนความจำของนักเรียน จะเป็นการวัดผล ว่าครูใช้อุปกรณ์นั้น ๆ โดยลัดหรือไม่ ประการหนึ่ง

เกี่ยวกับความคิดเห็นของครูใหญ่และครูภาษาอังกฤษต่อคุณค่าของสื่อทัศนูปกรณ์และข้อเสีย

ส่วนใหญ่ ครูมีความตระหนักในข้อดีของสื่อทัศนูปกรณ์ในประการต่าง ๆ เป็นคนว่า ครูเห็นว่า ช่วยทำให้การอธิบายบทเรียนง่ายขึ้น (๗๔ %) ช่วยให้นักเรียนได้ประสบการณ์มากขึ้น (๔๒%) ช่วยทำให้จำบทเรียนได้แม่นยำ (๗๔%) ส่วนในข้อเสียนั้น มีครูเห็นว่า สื่อทัศนูปกรณ์ ก่อให้เกิดผลเสียมีจำนวนน้อยมาก คือเฉลี่ยร้อยละเพียง ๑๒.๕ โดยส่วนใหญ่ครูเห็นว่า ทำให้ระเบียบวินัยในชั้นหย่อนลงไป

การบริหารงานสื่อทัศนศึกษาของครูใหญ่

ได้พบว่า งานสื่อทัศนศึกษาในโรงเรียน ซึ่งจะเป็นตัวจักรกลสำคัญให้การใช้อุปกรณ์ของครูประสบผลสำเร็จได้ส่วนหนึ่งนั้น มีผลงานที่ได้ทำไปแล้วอย่างสมบูรณ์เพียง ๓๕ % แสดงว่า ยังต้องการการดำเนินงานทันต่ออุปสรรคต่อไปอีกมาก ส่วนใหญ่ของงานที่ได้ทำไปแล้วก็คือ สํารวจสื่อทัศนูปกรณ์ที่โรงเรียนมีอยู่ ส่งเสริมการผลิตวัสดุอุปกรณ์ใช้เอง และจัดหาเพิ่มเติม มีการประชุมครูเพื่อวางแผนงานในการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ ๔๒ %) แต่ยังมีงานบางอย่างที่จัดทำไปน้อยมาก เช่น เชิญผู้รู้มาแนะนำการใช้อุปกรณ์ (๒๖%) แนะนำแหล่งอุปกรณ์ให้แก่ครู (๓๑ %) และไม่ค่อยมีการติดตามผลการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ประกอบการสอนของครู ซึ่งปัญหาข้อนี้ ควรจะได้รับการแก้ไขในเวลาต่อไปด้วย.

บริการทางโสตทัศนศึกษาที่โรงเรียนจัดให้แก่ครู

ครูส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า โรงเรียนมีบริการทางโสตทัศนศึกษาให้แก่ครูน้อยมาก (เฉลี่ย ๒๒ %) กล่าวได้ว่า ยังไม่เพียงพอ และจะต้องมีการปรับปรุงอีกมาก ส่วนใหญ่ โรงเรียนมีวัสดุและเครื่องมือที่จะผลิตอุปกรณ์ ตลอดจนอุปกรณ์บางประเภทให้ (๕๕ %) ยกเว้นของโรงเรียนราษฎร์ ซึ่งขาดแคลนวัสดุเครื่องมือเป็นอันมาก นอกจากนี้ก็มีห้องสำหรับเก็บวัสดุอุปกรณ์ไว้ใช้โดยเฉพาะ แต่มีเจ้าหน้าที่ หรือครูผู้ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกเพียง ๕ % จัดว่าน้อยมาก นอกจากนั้น มีสถานที่สำหรับใช้อุปกรณ์บางประเภทเพียง ๑ % เช่น ห้องฉายภาพยนตร์ ทั้งนี้ เพราะห้องส่วนมากใช้เป็นห้องเรียน ซึ่งต้องการแสงสว่าง โรงเรียนต่าง ๆ ที่คิดว่า ไม่มีสถานที่สำหรับใช้อุปกรณ์ประเภทเครื่องฉาย อาจคิดแปลงห้องที่มีอยู่ใช้เพื่อการนี้ได้ และอุปกรณ์ดังกล่าวก็สามารถจะยืมจากหน่วยราชการต่าง ๆ ได้ ถึงแม้จะเสนอแนะไว้ในบทท้าย

ปัญหาและอุปสรรคของครูใหญ่ และครูน้อย

ปัญหาที่สำคัญเป็นอันดับแรกได้แก่ โรงเรียนขาดการสนับสนุนในด้านนี้จากผู้บริหาร (๔๑ %) ซึ่งย่อมทำให้ไม่ได้รับงบประมาณเพื่อการนี้อย่างเพียงพอ ปัญหาในด้านการขาดงบประมาณนี้มีอัตราสูง (๗๕ %) แต่แก้ไขยาก ขึ้นอยู่กับครูใหญ่จะต้องเป็นผู้คอยกระตุ้นเตือน ปัญหาของครูใหญ่นี้ตรงกับของครูภาษาอังกฤษ คือ ไม่มีอุปกรณ์ที่ต้องการใช้ภายในโรงเรียน (๖๔%) ทั้งนี้ เพราะขาดงบประมาณ นอกจากนี้ ครูใหญ่ขาดกำลังคนที่จะมาทำงานด้านนี้โดยเฉพาะ (๗๑ %) และครูน้อยก็ขาดผู้ช่วยเหลือแนะนำและให้ความสะดวก ในการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ (๗๗ %) จึงกล่าวได้ว่า ทั้งครูใหญ่ และครูน้อย มีปัญหาร่วมกันที่จะต้องแก้ไข

ปัญหาอื่น ๆ ที่ครูต้องพบมากมีอีกเป็นต้นว่า สถานที่ไม่สะดวกในการใช้อุปกรณ์บางชนิด เช่น เครื่องฉาย ไม่มีเวลาเตรียมอุปกรณ์ (๕๗ %) มีความยุ่งยากในการยืมมาใช้ (๔๔ %) เหล่านี้เป็นหน้าที่ของโรงเรียนในการจัดบริการ

ให้แก่ครูให้ได้รับความสะดวก เพื่อผลดีในการสอนให้มากที่สุด และเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีก เป็นต้นว่า นำอุปกรณ์ไปใช้แล้วไม่ได้ผล นักเรียนไม่สนใจ (๔๗ %) เพราะความไม่พร้อมหลาย ๆ ประการทั้งกล่าว หรืออุปกรณ์ที่มีอยู่ชำรุด (๔๕ %) เป็นต้น

เมื่อพิจารณาคุณภาพและอุปสรรคของโรงเรียนต่าง ๆ แล้ว จะเห็นว่า มีปัญหาแทบทุกด้าน โรงเรียนทองประสบอุปสรรคที่คล้ายคลึงกันเป็นส่วนมาก เช่น เกี่ยวกับการบริหาร และบริการในโรงเรียน ตลอดจนในการใช้ แต่ที่ต่างกัน และเห็นได้นั่นก็คือ ในโรงเรียนที่มีครูซึ่งมีวุฒิในระดับดี และมีงบประมาณของโรงเรียนมากพอ จะให้ความสนใจในเรื่องนี้มาก และประสบปัญหาต่าง ๆ น้อย เป็นต้นว่า ในโรงเรียนสาธิต และโรงเรียนของกรมวิสามัญศึกษา โรงเรียนที่มีระดับปัญหาปานกลาง คือ โรงเรียนเทศบาล เพราะผู้บริหารเห็นความสำคัญในเรื่องนี้อยู่มาก และสนับสนุนการใช้วัสดุทัศนูปกรณ์พอสมควร ในบางโรงเรียน เช่น โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และโรงเรียนราษฎร์ ครูใหญ่และครูน้อยอาจมีความสนใจที่จะได้ใช้อุปกรณ์ใหม่ ๆ และทันสมัย แต่ในเมื่อโรงเรียนไม่มีอุปกรณ์ประเภทนั้น ๆ จึงไม่มีการใช้ ปัญหาข้อนี้ จะเห็นได้จากข้อตอบความเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการปรับปรุงของครูโรงเรียนราษฎร์

ความต้องการในการปรับปรุงงานทัศนศึกษาของโรงเรียน

ส่วนมาก ทั้งครูน้อยและครูใหญ่มีความต้องการที่ไปในแนวเดียวกัน เป็นต้นว่าความต้องการการปรับปรุงในค่านงงบประมาณของครูใหญ่ (๗๕ %) ซึ่งครูน้อยต้องการอุปกรณ์ที่ทันสมัยให้มากขึ้น (๗๕ %) หรือครูใหญ่มีความต้องการผู้นำทางทัศนศึกษาในโรงเรียน (๔๔%) ครูน้อยต้องการเจ้าหน้าที่ผู้ให้ความสะดวกและช่วยเหลือในการใช้โดยเฉพาะ (๔๐%) เป็นต้น นอกจากนี้ ในโรงเรียนหลายสังกัด ยกเว้นโรงเรียนกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนสาธิต ครูยังมีความต้องการ

ศึกษาค้นคว้าหาวิธีการทางภาษา เพื่อใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ เกือบทุกโรงเรียน ทั้งครูน้อยและครูใหญ่ แสดงว่า ได้เห็นในคุณค่าของอุปกรณ์ประเภทนี้ ที่มีต่อการสอนภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี

ความต้องการในค่านอื่น ๆ ที่สำคัญ และควรกล่าวถึงเช่น ต้องการตำราสำหรับคนควาเรื่องนี้โดยเฉพาะ (๗๑) ต้องการเอกสารแจ้งแหล่งวัสดุได้เปล่า (๖๐%) ทีวีสีให้ครูสนใจและขอใช้อุปกรณ์การสอน (๔๘%) ต้องการให้หน่วยราชการอื่น ๆ ใหยืมอุปกรณ์บางประเภทเช่น เครื่องฉาย (๓๔ %) เหล่านี้ แสดงว่า ในบางโรงเรียนไม่มีครูที่มีความรู้เกี่ยวกับแหล่งวัสดุได้เปล่า และแหล่งยืมเลย หรือ ในบางโรงเรียนมีครูที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับทีวีสี และการผลิตอุปกรณ์อยู่อีกมาก จึงเป็นเรื่องที่ควรพิจารณาแก้ไขควบเช่นกัน.